

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felolós szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Id. Bókai János.

— A gyermekkórház első igazgatója. —

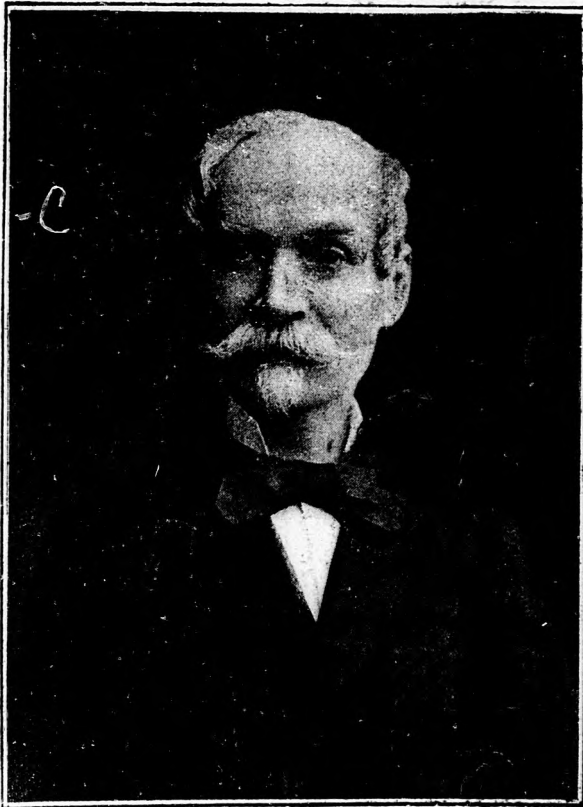
Valaha csak világrengető hadvezéreknek jutott szobor — ma már a művészet és tudomány terén kiváló egyének emlékét is megtisztelik szoborral. És igazán nehéz eldönteni, ki használ többet hazájának, a hős hadvezér-e, vagy a tudós, aki a szellem fegyvereivel küzd?

Bókai János azok közé tartozott, akik tudományukkal használtak hazájuknak. Szobrát a napokban leplezték le Budapesten az üllői-úti gyermekgyógyászati klinika kertjében.

Bókai János volt a legnagyobb magyar gyermekorvos — külföldön is kevés volt hozzá hasonló. Életében száz és száz ártatlan gyermeket gyógyított meg — s áldásos munkáját fia folytatja.

Emlékét a szobornál is maradandóbban hirdeti az a gyermekkórház, a melynek ő volt az első igazgatója, ez a kórház valóságos határjelző a magyar orvostudomány történetében.

A szoborleplezés nagy ünnepek keretében folyt le a múlt hóban, melyről lapunk is megemlékezett röviden, mint ujságról, de kedves kötelességünknek tartottuk, hogy az ünnepelt gyermekorvos arczképét is bemutassuk olvasóinknak, hogy lássák a keresetlen öltözködésü, egyszerű, de nagy tudományu és fáradhatlan munkássát a magyar orvostudománynak. Az a tisztelet, mely Bókai János iránt megnyilatkozott, igaz és jóleső, mert hiszen ha valahol szükség a gondos kéz és gyámolítás a betegnél, úgy elsősorban a gyöngye gyermek ápolása a legkényesebb. Tudják ezt a szülők, érzik az édes anyák, s ezért nem feledkezik meg a legnagyobb gyermek-orvos emlékeről, hogy lerójják a tisztelet, a hála adóját, nemcsak személyes köszönet és orvosi díj lefizetése által, hanem egy remek ércszobor alakjában, mely századokon hirdeti Bókai doktor nemes emlékét.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

Ajánl

lucernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBOR-HEREMAGOT**, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szőszös bükkönyt, (Vicia villosa), továbbá rafflaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz:

bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repczét.

Darányi miniszter a Székelyföldön.

A szegény székely nép ezer bajával nem jöhetett fel Pestre Darányi miniszterhez, tehát Darányi földmivelési miniszter ment le, hogy a székely nép bajait megtekintse. Mult héten bejárta a miniszter Maros-Torda, Udvarhely, Háromszék és Csik vármegyék egyes részeit. Megtekintette a girbe-görbe ország nyomorgó népét, sovány földjét. Meghallgatta a munkától kerges tenyerű emberek kérését és azokra válaszolt. Megmondotta a földmivelési miniszter egyenesen, hogy *mit várhatnak a kormánytól*, mint segítséget, és *mit kell, hogy saját erejükből keresztül vigyenek*. Mert a nép baja, nyomora az egész országban egy okból keletkezik, egy forrásból fakad, a rossz gazdálkodásból.

Mi részünkről nagyon örvendünk annak, hogy az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* által kezdeményezett és az ország különböző részén tartott kivándorlási kongresszusok annyira felderítették a bajokat, hogy most már az orvos is megjelent a helyszínén. Ez a tény, a Darányi miniszter székelyföldi útja, azt bizonyítja, hogy az ország legnagyobb gazdatestülete nem hiába működött, a lelkes hazafiak nem ok nélkül fáradtak, a felvidéki, dunántuli, délvidéki és székelyföldi kivándorlási kongresszusok adatait nem ok nélkül, nem parádéból hordották össze a magyar nemzetért és annak jólétéért munkálkodó nemes hazafiak, mert ime azt elolvassák a legfelsőbb helyen és az orvost is elküldötték a gazdasági nehéz bajok gyógyítására.

De másrésről is becses dolgokat sorolhatunk fel, mert a földmivelési miniszter utazásának utiránya nem a szép, látványos helyeken vezetett keresztül, hanem keresztül-kasul hordozták a bajok földjén. Kocsin járt legtöbbet és így beláthatta, hogy a székelyföldi vasutervezet botránnyosan rossz! Nemcsak belátta, de tapasztalhatta azt az ostoba dolgot, melyet a székely vasutak építésénél elkövettek, és amely egy szerszám mint egyik fő oka a székely nyomornak.

Ugy képzeljük mi a Darányi miniszter útját, mint a régen mult időkben az igazságos Mátyás királyét, aki személyesen győződött meg, hogy igazságot tehessen. Távolról, látszat után, hallásból, más beszédje nyomán, nehéz igazságot tenni. És mi hisszük, hogy Darányi miniszter, mint ezideig, úgy ez alkalommal is megtalálja a helyes irányt a székely nép fölsegítésében. Nem kegyelemkenyér kell annak a szorgalmas népnek, nem szolgaság, hanem munka és szabadság, hol erejét, rátermettségét kifejtthesse. A székelység bajait többször elmondottuk, most, hogy az orvos is megnézte a beteget — az orvosságot bizva várjuk.

Szittyá.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Egy heti újabb pihenő után a képviselőház kedden újabb megkezdte tanácskozásait. Az ugynevezett indemnitási javaslat került sorra, vagyis a fölhatalmazás arra, hogy a miniszterium a jövő év első négy hónapjában a rendes költségvetés nélkül is kormányozhasson a mult évi költségvetésben megállapított összegek arányában. Ugy beszélték, hogy ezt a javaslatot a függetlenségi párt meg fogja obstruálni. Ebből azonban nem lett semmi. A javaslat ellen először *Kossuth* Ferencz beszélt. Támadta a miniszterelnököt, a miért az önálló vámterület ügyét ismét elodázta újabb öt esztendeig, s végül felsóhajtott, hogy nagy baj az, hogyha nagyon okos ember ül a kormányelnöki széken, mert az minden rossz ügyet meg képes védelmezni.

Gróf *Zichy* János, a néppárt elnöke, azért támadta a kormányt, mert nincs gazdasági politikája. Azután azt mondta, hogy a magyaroknak első legyen az osztrák-magyar monarchia érdeke.

— Első Magyarország érdeke! — kiáltottak közbe nagy haraggal a szélsőbalról.

Még *Holló* Lajos és *Bedőházy* János beszéltek ezen az ülésen a javaslat ellen.

A szerdai tanácskozáson *Széll* Kálmán miniszterelnök öt törvényjavaslatot nyújtott be, melyek mindegyike a kivándorlás kérdését van hivatva szabályozni, azután folytatták az indemnitási vitát. *Komjáthy* Béla támadta *Széll* Kálmánt, hogy alatta elmérgesedtek a nemzetiségi viszonyok. A németek, románok, szerbek, tótok mind a magyarok ellen támadnak. Közbe *Széll* miniszterelnök is haragra lobbant s oda kiáltotta *Komjáthy*nak.

— Nem igaz, amit mond!

Ezután *Zbóray* Miklós azt kérdezte meg a minisztertől, hogy minek árusítottak osztrák sorsjegyeket a magyar községi jegyzőkkel.

Amint — felelt *Széll* Kálmán — most az osztrák jegyzők is árusítják a magyar jótékony sorsjegyeket.

Az ülés végén *Szederkényi* Nandor kérdezte meg azután a miniszterelnöktől, hogy beszüntetik-e az olasz borvámkedvezményt. A kormányelnök erre a fontos kérdésre azonban egyelőre nem válaszolt.

A méregkeverők fájdalma.

A lelketlen népbujtogatók, a kik szegény munkások filléreiből élőködnek, nagyon meg vannak ijedve. Látják, hogy minden erőlködésük dacára is az országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár népszerűsége egyre terjed, s a nép mindjobban felismeri, hogy milyen áldásos ránézve ez az intézményünk. Persze ez nem tetszik az agitátor uraknak, mert ők egyáltalában nem azt akarják, hogy a nép boldoguljon, hanem hogy ők boldoguljanak. Miután pedig a segélypénztár terjedésével az ő népszerűségük egyre fogy, kétségbeesett erőfeszítéssel minden eszközt felhasználnak, hogy a népet tévutra vezessék és visszatartsák a pénztárba való belépéstől. Hiába való erőlködés. A nép erősebb, mint ők gondolják, s kezdik belátni, hogy nem az az ő barátjuk, a kik folyton és lelketlenül izgatnak a fennálló társadalmi rend ellen, hogy ezen a czimen kizsákmányolhassa az «Elvtársak» zsebeit, hanem a ki a népet biztosítani akarja minden eshetőség ellen, s oda törekszik, hogy a beállható munkaképtelenség esetén legyen miből megélni mindenkinek, a nélkül, hogy kéregetésre és alamizsnára szorulna.

A kóbor cigányok megrendszabályozása.

Huszonkilenc vármegye törvényhatósága intézett felterjesztést a képviselőházhoz a kóbor cigányok megrendszabályozása végett. Ideje is már, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzanak, mert a folyton nagyobb mérvben jelentkező cigányjárás már egészen tűrhetetlenné fajult. Negyvenezer kóbor cigány veszélyezteti az ország minden részében a közbiztonságot, rémei a falvaknak, tanyáknak, a miket valósággal megsarczolnak ezek az éhes csordák. Az utszéli árkok mellett s a faluvégeken felállított kóppott és füstös cigánysátor rongyos népei közé hány-szor vezetnek el sok rémes bűnügy szövevényes szálat?! Bár a csendőrség nem kedvez ezen nyughatatlan vérű és kóborló rongyos népségnek, mégis folyton szaporodnak s állandó lakhelyhez nem lehet őket szoktatni. Kerülik és gyűlölik a dolgot s kényelmes semmittevésben furfangos lopásokon törik a fejüket. A megyék feliratainak hatása alatt a miniszterelnök tanácskozássra hívta a belügyminiszteriumban a hozzáértő embereket. Törvényjavaslat is készül a vándor cigányokról az országgyűléshez. Nagyon helyes, csak azután a tanácskozás ne legyen hiábavaló s a törvényt hajtsák is végre, hogy a cigányok okozta károktól megszabaduljunk.

Az idei rossz al érett vagy elfagyott szőlők termésének borrá feldolgozása.

A szőlősgazdákra évek óta csak tavaly mosolygott megint egyszer a jó szerencse, mely egy jó természedővel ajándékozta meg őket.

Ez évben ugyan ismét mosolygásra állt Szerencse asszonyosság változandó arculata, de aztán mégis mást gondolt s a hol a tavaszi ismétlődő fagyok vagy a nyári pusztító jégverések képében szomorú emlékü látogatást nem is tett, ott is megrontotta a termést azzal a tartósan hűvös időjárással, mely a kalászosok fejlődésére ugyan semmi hátránnyal nem járt, de bezzeg a szőlőt nem fejlesztette, nem érlelte meg.

Igy történt, hogy az idei szüretéken a mustmérő a különben elég bőven csurgó hegylevében, nő meg a homokéban, nagyon is mélyre süllyed, jeléül az alacsony cukortartalomnak.

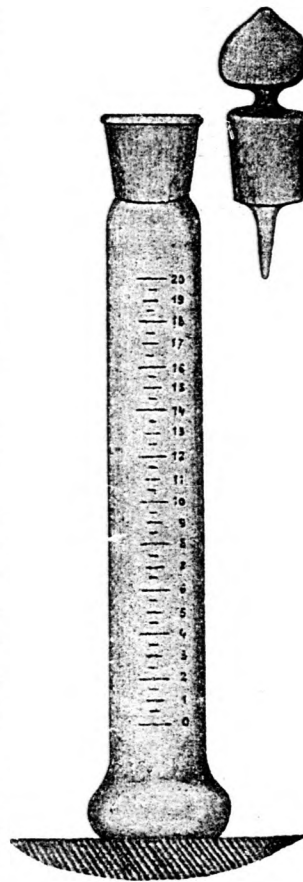
Hát még a hol a szeptember 25-ike körül fellépett

korai fagyok látogatást tettek? Ott maradt csak a szőlő igazán egres.

Ily helyeken ugyancsak savanyu a must és alacsony a cukortartalma. Persze az ilyen mustból forrott bor sem lesz valami kitünő, a mi az árak alakulására való befolyását már most is erősen kezdi éreztetni.

Mivel más eljárások nem lévén használhatók az idei must és bor javítására, nem marad más hátra, mint egyedül a *Chaptal* eljárása, mely szerint a mustot a kívánt mértékig megédesítjük tiszta répacukorral s az esetleg magas savtartalmat savelvonással a szükséges mértékben megkevesbitjük. A cukor-hozzáadást nemesak addig végezhetjük, míg a mustunk édes; épen oly jól tehetjük ezt akkor is, a midőn a must már forr vagy tán a főerjedésen át is esett. A cukor ez esetekben is ki fog erjedni.

Hogy mennyi cukrot adjunk a musthoz, az attól függ, hogy milyen mértékben kívánjuk mustunkat édesíteni, illetőleg borunk szesz tartalmát fokozni. Feltéven, hogy az idei must természetes cukortartalma 14—16%-ot tesz a Pillitz-féle cukormérő szerint, elég lesz hektoliterenként 4 kiló cukrot oldani fel a mustban, mert ezzel a cukortartalmat 4%-kal emeltük s a megédesített

A Györy-féle borsavmérő.

— most már 18—20%-os — mustból már elég erős (9—10 térfogati százalék szeszt tartalmazó) bort kapunk, minthogy 20% cukor után 10%-nyi szeszt számíthatunk.

Az illetéknéppen megigazitott mustból készült erősebb bor a legtöbb esetben már nem lesz tulságos savanyu; nemesak azért, mert a magasabb szesztartalom több savat elbir, hanem azért is, mert a szeszszaporítás maga után vonja a savtartalom csökkenését. Ugyanis a bor savanyuságát leginkább okozó borkő annál nagyobb mértékben kiválik az erjedéskor és azután a borból

MEGJELENT

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.)

ŐSZI és TÉLI, valamint SZÜRETI árjegyzéke
Kivánatra azonnal bérmentve megküldetik

minél magasabb annak a szesztartalma; mert a szesz a borkőnek nem oldószere. Így hát nem igen lesz szükség a kierjedt bor savtartalmának csökkentésére.

Megeshetik mégis, hogy a bor tulságos savanyu lesz s mi ezen a bajon segíteni szeretnénk; kivált akkor, ha a must cukrozása elmaradt s így a bor is alacsony szesztartalmu lett.

Ilyen esetben mindenekelőtt ismernünk kell a borunk savtartalmát, hogy tudhassuk azt is, mennyivel kevesbitjük azt meg.

Részemről évek óta használok e célra egy olyan kis készüléket, mely az idáig gyakorlati célokra használt hasonló célú készülékek felett bizonyos előnyökkel bír.

Készülékem lényegileg egy 23 mm. átmérőjű és mintegy 20—22 cm. magasságu üvegeső az, mely alsó végén egy lapos talpu kis edénykében végződik, melyre fel is állítható; másik (felső) vége nyitott és egy pontosan hozzácsiszolt dugóval elzárható. A csövön osztályzatot szemlélhetünk; aul a legelső osztályvonal 0-val. a többiek folytatólag felfelé 1, 2, 3. . . 20 egész számokkal vannak jelölve s köztük még a feleket mutató rövidebb osztályvonások szemlélhetők.

Használatkor a vizsgálandó borral (vagy musttal) kiöblítjük a készüléket és azután ugyanezzel a folyadékkal a 0 osztályvonásig töltjük meg. Most az u. n. savmérő folyadékból (1 $\frac{1}{10}$ szabályos kálilugból) mely minden ilyen készülékhez hozzáadódik, apránként egy-egy keveset hozzácepegetünk; először bátran a 4 vagy 5 osztályvonásig, de azután fél osztályvonalanként. Minden hozzácepegetés után behelyezzük a dugót és a csövecske tartalmát kétszer-háromszor fel- és visszafordítva összerázzuk. Míg a bor természetes színe nem változik el, addig a savmérő folyadék hozzácepegetését folytatjuk; de ha a fehér bor sárgás színe szennyes barna árnyalatot kezd mutatni (megtörlik), vagy a vörös bor színe barnás-zöldesbe kezd áthajolni, akkor már közel járunk a sav telítéséhez, vagy talán éppen el is értük azt. Ilyenkor kiemeljük a készülék dugóját és a rajta levő csücsökkel érintünk egy szelet lakmuszos papirost, a mi a készülékhez jár.

Ha a bor még savanyu, akkor a lakmuszos papiroson az érintés helyén vörös foltoeska támad s ez esetben a savmérő folyadék hozzácepegetését még folytatnunk kell. Ha ellenben az érintés helyén a foltoeska már kékes lett, akkor teljesen be van fejezve a sav telítése és ekkor a készüléken leolvassuk a folyadék állását; a hányadik osztályvonásig ér az, annyi ezredrész a bor savtartalma. Tehát 8-nál 8 ezredrész, 9 $\frac{1}{2}$ -nél 9 $\frac{1}{2}$ ezredrész és így tovább. Ezután a készüléket kiürítjük s vízzel kiöblítve kicsöpögtetjük és elteszszük, vagy ha új savmérést kívánunk végezni, akkor a vizsgálandó folyadékkal öblítjük ki és a fentiek szerint járunk el. A készüléket megkészíti a budapesti műegyetemi üvegtechnikai intézet (igazgatótanár: dr. Kiss Károly, Budapest, VIII., Eszterházy-utca 3. sz.); ugyanonnan a savmérő folyadék és a lakmuszos papiros-szeletek is megkaphatók. Egy készülék ára 3 korona; egy liternyi savmérőfolyadékkal és lakmuszos papirossal együtt 6 korona; maga a savmérő folyadék és a lakmuszos papiros 3 koronába kerül.

Ha aztán a savméréssel elkészültünk, megállapodunk benne, hogy hány ezredrészszel csökkentjük a savtartalmát. A hány ezredrészszel kívánjuk azt csökkenteni, annyiszor 67 gramm (= 67 deka) tiszta teher márványport (szénsavas meszet), vagy pedig annyiszor 92 gramm (= 92 deka) tisztított hamuzsirt kell egy hektoliter borban feloldanunk. Az oldás végett a lemért savtalanító anyagot tiszta vászondarabkába kötve zsinagra akasztjuk s lebocsátjuk a hordó közepéig, melyből előzetesen 1—2 sajtár bort kivettünk, hogy a savtalanító szerből kiszabaduló szénsavgáz okozta pezsgés folytán a bor ki ne fusson a hordóból. Mikor aztán a szer a vászonzacsokból kioldódott, eltávolítják ezt és a hordó tartalmát derítő vassal átkevervén, megint teleöltjük borral.

Vegyünk fel egy példát. A borunk savtartalma 10 ezredrész és mi azt 8 ezredrészre kívánjuk leszállítani; ez esetben két ezredrész savat kell elvonnunk tehát egy hektoliter borhoz kétszer 67 deka szénsavas meszet (vagyis 12 és $\frac{1}{2}$ dekát) vagy pedig kétszer 92 deka tisztított hamuzsirt (vagyis 18 és $\frac{1}{2}$ dekát) kell hozzáadnunk. Két hektó borhoz természetesen kétszerannyit, három hektóhoz háromszor annyit és így tovább.

Dr. Györy István.

Borértékesítésünk.

Jóleső örömmel adunk hírt arról, hogy végre-
valahára létesülni fog oly szervezet, amely a magyar
borokat értékesíteni lesz hivatva. A földmívelési mi-
nister már régóta foglalkozik egy országos bor-
értékesítő szövetkezet alapításának tervével, és amint
értesülünk, a terv készen van, napok kérdése csak,
hogy a szövetkezet megalakuljon. 600,000 korona
alaptőke volt szükséges, ami már össze is gyűlt.

Késő ősz van. Legtöbb szőlősgazda bora a pin-
cében várja a jobb jövőt, ha csak olesó pénzen tul-
nem adott rajta a szennálnak. Valódi megváltás volna
a magyar gazdára, ha valami alkalmas szervezet
kezébe venné az értékesítési ügyet. Évek során át
panaszkodunk, hogy se buzánkat, se borunkat, se
egyéb terményünket nem tudjuk jó áron eladni. Ugy
pedig mit ér a jó termés — mi értéke van, ha a
zsirját nem az szedi le, aki izzadt, fáradt érte?

Nagy reményeket fűzünk az országos borérté-
kesítő szövetkezet munkájához. Külföldön tönkre van
téve a magyar bor régi jó hire. Ezt vissza kell sze-
rezni. Ezt pedig másképp aligha lehetséges megtenni,
mintha tiszta kézzel és tiszta lélekkel intézzük a
borok kivitelét. Azok a híres borhamisítók, a kiket
hova-tovább már kiüldöztünk, többet ártottak az
országnak, mint egy irtó hadjárat. Ezek kezében volt
a kiviteli kereskedelem, s igen természetes, hogy a
jóval szemesebb s szigorubb külföldi államok hama-
rabb rájöttek az ő manipulációjukra. Még mi nyu-

godtan ittuk az Engel-féle müborokat, már a többi államok felháborodással utasították vissza a magyar fölkürről hozott kotyvalékokat s ennek révén még a jó tiszta bort is.

Nehéz munka lesz a megingott hitelt visszaállítani, de az országos borértékesítő szövetkezet meg fog birkózni vele. Ennek reményében a legőszintébb örömmel üdvözljük azt a hirt, hogy ez a fontos és nagy szerepre hivatott intézmény nemsokára megvalósul.

Gyümölcsárúsító szövetkezetek Amerikában. Amerikában egyre terjed a szövetkezeti uton való gyümölcsértékesítés. A gyümölcstenyésztők a nagy közlekedési utak mentén lévő gőczpontokon csomagoló raktárakat rendeznek be s ezáltal elérik, hogy a gyümölcs egyöntetű csomagolásban jut a piacra és hogy a vásárlóknak nem kell az egyes farmokba menniök, ehhez képest jobb árakat is fizetnek a gyümölcsért. A tanulság ebből is csak az, hogy a fiatal Amerika lepipálja a vén Európát, főleg minket. A mi sok drága gyümölcsünk potom áron kél el. Annál többet pénzelt az idegen. Nem lehetne-e a dologgal nálunk is megpróbálkozni?

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Tolvaj história. A tolvajlás krónikájában eddig még nem hallott agyafurtsággal vitt véghez egy disznólopást valami szellemes ismeretlen tettes. Ugy kezdődött a dolog, hogy János bácsi, aki az Ürgésben lakik, mint minden rendszerető gazda, estefelé körülnézett az udvarán s azután nyugvóra tért. El is aludt józúen, de nem lehetett éjfél sem, mikor az utezáról megszörgetik az ablakát.

— János bácsi legyen szives gyűjjön ki.

— Minek osztán?

— Hát disznót viszök a tanyára, oszt leesött a kocsiru, segijje főtönni.

János bácsi jószívü ember, kiment és fel is tették a disznót szerencsésen. A koesi elhajtott, János gazda lefeküdt. Reggel János bácsiéknál kevernek a disznónak, de mikor etetni akarják az állatot, hát a kaliezska üres, a disznó kirepült, nincs sehöl. János bácsi a haját tépte. Most már emlékezett, hogy miért volt olyan ismerős az a disznósívalkodás az éjjel. A boldogtalan saját disznóját segítette ellopni.

Rémregények bolondja. Nyalábszámra hordta haza a rablóhistóriákat és füzetes rémregényeket Kada József hercesényi parasztleány. A sok férczmunka annyira elcsavarta a fejét, hogy elhatározta, hogy fölesap rablóvezérnek. A nyáron sóvár szemmel nézte, mint csap vásárt a piacon Fekete József faluzó péklegény, s hogy kapkodják zsemlyéjét. Haza sietett s előbb golyót öntött rozsdás mordályába, azután pedig előre sietett s az országuton bevárta a péket s fölkérezkedett a kocsijára. A mint a mohorai erdőbe értek, azzal az ürügygyel, hogy nagyon elálmosodott, a szekérderekba feküdt s a gyanutlan péklegényt nyakszirten lötte, aztán elrabolta ötvenhat koronáját. A halálosan sebesültet a kórházba vitték, ahol megnevezte a rablót s másnap meghalt. A balassagyarmati esküdtbiróság az alig huszonegy éves legényt rablógyilkosság büntette miatt életfogytig tartó fegyházra ítélte. Védője az enyhítő kilencvenkettedik szakasz mellőzése miatt semmiségi panaszt jelentett be, a melyet multhéten tárgyalta a Kuria harmadik büntető tanácsa. A legfelsőbb bíróság az ítéletet megsemmisítette s az említett szakasz alkalmazásával a vádlottat tizenöt évi fegyházra ítélte.

Aki a banda fejét lelötte. Az elmúlt időkben gyakran hallhattunk azokról a kécskei vérengzésekéről, melynek félelmes hősei a hirhedt Fekesek voltak. Az egyik Fekeset már elítélték életfogytig való fegyházra, de azért az otthon maradt Fekesek nem okultak, különösen nem a banda feje, Fekes Zsigmond, ki fiát valósággal a betyárságra nevelte. Tanította őket czélba löni, fejszét hajítani, hogy később hasznavehető tagjai legyenek a Fekes bandának, mely rettegésbe tudta tartani egész Ó-Kécske lakosságát. Az öreg Fekes azonban emberére akadt D. Szabó Lajos községi pénztárnok személyében, ki a rea törő Fekes Zsigmondot lelötte. A kecskeméti esküdtszék a mult héten tárgyalta az ügyet és D. Szabó Lajost, e ritka jellemü embert, kinek tanui csak dicséretéről szólhattak, nem találta bünösnek s ennek alapján a bíróság felmentette, miben az ügyész is megnyugodott. Ez az ítélet Ó-Kécskén nagy örömet okozott s a visszatérő D. Szabó Lajost valósággal ünnepeleék.

•Góbságok• kacagató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legcélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek czimre.

Ösmeri ön a

legujabb „KALMÁR”-ROSTÁT???

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad **KALMÁR ZS. UTÓDA** rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

❖ MI UJSÁG? ❖

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése október hó 31-én lejárt és akiknek mai számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb be- küldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság” Kiadóhivatala.

A német császár testvére Magyarországon. Sarolta szászmeiningeni hercegné férjével és díszes társaság kíséretében a napokban Szombathelyre érkezett, a honnan gróf Szapáry Pál sorokujfalui birtokára utazott. Sorokujfalun nagy ünnepek közepette telt el két nap. A nagyhercegi pár mindvégig kitünően érezte magát és nagy elragadtatás közepette ígerte meg, hogy nemsokára ismét ellátogat a szives házigazdához.

Halálozás. Andrassy Dénesné grófné, a jótékony-ságáról híres urnő mult héten meghalt és végső akarata szerint, Münchenben temették el. A grófné lelkiüdvéért gyászmisét mondtak a krasznahorkai kegyurasági templomban. A misén jelen volt a vármegye előkelősége. A halott emlékezetére rekviem lesz a hárskúti és a kovácsházi kegyurasági templomokban is, továbbá Betlénen, Andrassy Géza gróf házi kápolnájában. Legtöbbet a vidék szegényei fog- nak imádkozni a kegyes gyámolítójukért.

A budai főlasott templom. A buda várban, a régi bástya lebontása közben, a koronázó Mátyás-templom északi felén ráakadtak a hajdani dominikánus-tem- lom szentélyére és sirboltjára. Schulek Frigyes, az új várbástya építője, a kiásott szentély oszlopait fön- tartja és körülfogja építeni. A régi műemlék így érde- kes részlete lesz az új várbástyának.

Munkásünnepély. Szép ünnep folyt le szombaton este a Kalmár Zsigmond-féle hódmezővásárhelyi gyáros rostagyárában. A tulajdonos az ezredik rosta elkészítése alkalmából összes munkásainak 30, 20 és 10 koronás takarékpénztári könyveket adományozott szolgálati idejük szerint. Este vacsorát adott a gyár főnöke, mely alkalommal a munkásokon kívül mind- azok jelen voltak, akik az üzlettel összeköttetésben állanak. Ha mindenütt így járnának el a munkások- kal, bizony aligha lenne sztrájk vagy elégtelenség a munkások között. A szép példa valóban követésre méltó.

Királyuk ellen tüntető katonák. Madridban egy csapat katona, akiket Valenzából a hadgyakorla- tokra akartak szállítani, a pályaudvaron fellázadt. Vonakodtak a vonatra szállani és folyton ezt ki- abálták:

— Le a királylyal! Éljen a köztársaság!

A tiszték tüzéségért telefonáltak a városba és miután töltött ágyukat szegeztek a lázadóknak, sike- rült őket lefegyverezni és fogságba vetni.

Nagy idők tanuja. Topolezán meghalt Horváth Dániel 48-as honvéd 73 éves korában. Mint 19 éves ifju testvérbátyjával együtt állt be honvédnek. Előbb Jellasics ellen harcolt, majd Damjanich János had- testébe került s részt vett a váczi, isaszoghi, nagy- sallói csatákban. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

A hűséges szolgálat jutalma. Szép ünnepségnek volt színhelye a veszprémmegyei Kulamajor, ahol Gyérei Richárd hercegi uradalmi nagybérlő ménes- mestere: Pámer Péter abból, az alkalomból, hogy az uradalomban 25 évet eltöltött hűséges szolgálatban, a miniszter dicsérő oklevelével és 100 korona pénzbeli jutalommal lett kitüntetve. Az ünnepélyen jelen volt dr. Fenyvessy Ferencz főispán hatásos beszéd kíséreté- ben nyújtotta át a jutalmakat a derék eselédnek, a kihez Gyérei Richárd is intézett meleg szavu buz- ditást, majd Parraghy Mihály urad. tisztartó nyuj- totta át az ünnepeltnek az uraság pénzbeli ajándé- kát. Délben az egész eselédség megvendégettetett. A földmívelési miniszternek az egybegyűlt előkelő és fényes vendégsereg üdvözlő táviratot köldött halájá- nak és ragaszkodásának elismerésül,

Földparcellázás. Dessoeffy püspök kezdemé- nyezésére a esanádi káptalan elhatározta, hogy Lelle községben levő 1600 holdnyi földjét parcellázás czéljából eladja a községnek. Minthogy ő Felsőge megadta erre az engedélyt, a birtokot mult hó 30-án Lovas Sándor földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Várady Árpád dr. felszentelt püspök, Kun László dr. és Wittenberger Antal kanonokok jelenlétében át- adták a községnek.

Megszökött kereskedő. Schwarez Sámuel gura- honcezi kereskedő ezelt három héttel nyomtalanul eltűnt és hozzátartozói nem tudták, hogy hova lett. Most azután levél érkezett tőle, amelyben azt tudatja feleségével, hogy Transvába utazik, mert adósságai miatt az országban nem maradhat. Schwarez tartó- zása meghaladja az 50 ezer koronát.

Tolvajbanda a vonaton. A szénlopás most, hogy a tél küszöbön van, ismét időszerűvé válik. A nyo- moruság bünre kényszeríti a szegény embereket. Különösen Ujpest-Rákospalota és a rákosi rendező pályaudvar környékén garázdálkodik egy kitünően szervezett, vakmerő széntolvajbanda. A lassan haladó, hatvan-hetven kocsiból álló szénnel megrakott vona- tot amerikai módra megrohanják, felugrálják rája és villámgyorsan ledobálják a szenet, mit egy esa- pat tolvaj zsákokba rak s mielőtt elfoghatnák őket, elmenekülnek. A vonat személyzete nem mer szem- beszállni a nagyszámu bandával, de ha mégis meg- teszik ezt, elverik őket. A minap egy tolvaj, amint leakart ugrani a kocsiról, a kerekék alá került. Szét- roncsolt lábával a rabkórházba vitték. Megindították ellene a vizsgálatot.

Próbaakasztás. Vidó Mihály monori suszter látta a héten öngyilkossá lett Darázsinnak akasztási methodusát, amit szomszédainak magyarázván, elő- adását illusztrálendő az önönmaga kezével, a tulaj- don nadrágszíjára felakasztotta magát... mutatónak. Azonban a szék kiesüklött a lába alól és a megró- múlt szomszédok szanaszéjjel szaladtak ijedtükben, a mikor a próba hőse a nyelvét is kivetette. Szeren- csére egynek a hallgatóságból helyén volt a szíve és levágta a kalimpáló susztert még elég elevenen.

Póru jár betörő. A szarvaskendi hitelszövetkezet helyiségében elsejére virradóra betörő járt. Alkulesal hatolt be s a pénztár tartalmára vásott a foga. Erős kertészkesével fogott hozzá a fiók kifeszítéséhez, közben balesett érte: megvágta a kezét, amiről a helyszínen látható hatalmas véresepek tanuskodnak. Papakosza méltatlan utóda erre lemondott a pénztár tartalmának elemeléséről és megelégedett azzal, hogy néhány szál czeruzát elemelt.

Kés a halott kezében. Jászberényben meghalt a minap hosszas szenvedés után Bónis Mihály a város volt alorvosa. Betegsége alatt több ízben megtörtént, hogy huszonnégy óráig is megdermedve, eszméletlenül feküdt és családja abban a hitben, hogy meghalt, elsiratta. E miatt folyton attól retteget, hogy élve fogják eltemetni. A minap megkérte családját, hogy legalább hetven órán keresztül virrasztanak ravatalánál és kést tegyenek mellé, melylyel öngyilkos lehessen, ha újra magához tér. Bónis Mihály meghalt. Kivánsága teljesült, mert három napig virrasztottak mellette s koporsójába beletetettek egy kést is.

Bíró uram nagy a baj! — Mi volna az? — kérdi a bíró.

— Az édes apámat megszuppantotta az erdőn a fa.

— Meghalt-e?

— Még csak jajszót sem kiáltott, mi lesz az öt árvával, mert én csak megélek, de hát a kicsikék?!

— Ne busulj. A segélypénztár rögtön kifizeti a négyszáz koronát, mert az apád beállott és fizette emberséggel.

— Aldott legyen, aki fel találta a segélypénztárt, de

aldott legyen az édes apám emléke is, mert akkor nincs nagy baj bíró uram!

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédszegélypénztárt ajánljuk jó indulatába. Ismertesse ezt az intézményt a nép körében. Biztosítsa családait ezen segélypénztárnál.

Lapunk mai számában közölt *Fehér Miklós és Tsa gépgyár-részvénytársaság* hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

A *Pesti Hengermalom-Társaság* mai hirdetésére felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Jenes Vilmos gyógyszerész mai számunkban megjelent hirdetésére olvasóink figyelmét bátorítunk felhívni.

JENCSE-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benuisát, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— Ára 2 korona. —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSE VILMOS Gyógyszertára
Budapest, II. ker., Széna-tér 1. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor Gyógyszertárban
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A savó és lefölozött tej értékesítése sertés-hizlalás útján.

Sok előnye van ez értékesítési módnak. Üzhető nemcsak falusi vagy pusztai, hanem városi tejjgazdaságban is, s nemcsak az év bizonyos szakában, hanem folytonosan egész éven át, még pedig úgy kis- mint nagyméretűben.

A sertés-hizlalásnál azt kell szemelőtt tartani, hogy csak ép és egészséges sertéseket fogjunk hizlalás alá. Igen fiatal sertéseket ne hizlaljunk, mert azok inkább növesre, mint hizásra használják fel az eleséget, de öreget sem, különösen ha eladási célból történik a hizlalás, mert azok jól hiznak ugyan, de husuk kemény s nem a legjobb ízű és így az értéke sem nagy. Legcélszerűbb ha közép, vagyis 1½—2 éves kora sertéseket hizlalunk, mert csak ezeknél várhatunk kellő eredményt.

Kizárólag savón vagy lefölozött tejen is lehet sertést hizlalni; minthogy azonban a savó és lefölozött tej a szükséges tápanyagokat nem a kellő arányban tartalmazza, nem felel meg a hizósertés tápanyagszükségletének; minek folytán ha kizárólag ezzel etetnők hizóinkat, sem gyors, sem olcsó, sem pedig megfelelő eredményre nem számíthatnánk.

Kizárólag savón hizlalt sertések husa igen puha, könnyű, de izetlen és így kevés értékkel bír. Cél-szerűbb szemes takarmánnyal vegyítve etetni a savót és lefölozött tejet. Legalkalmasabb e célra az árpa és tengeri darált állapotban; jó a korpa is, ha jó minőségű.

Etetésnél nagyon vigyáznunk kell, nehogy megterheljük a sertés gyomrát; az első pár napon csak annyit adjunk, hogy éppen ne éhezzenek s lassan szaporítsuk az adagokat a sertés nagysága és átvágyához képest, de vigyázzunk, hogy túl ne lépjük a kellő határt. Ha azonban ez mégis megtörténne és hizóink étvágya megszűnnék, ez esetben koplaltassuk őket, mert ez az első és legegyszerűbb orvosság e baj ellen. Nem adni egy napig semmit, csak tiszta vizet; a 2-ik napon csak ¼, a 3-ik napon ½ adagot, a melyből azután lassankint lehet feljebb menni a kellő mértékig.

A hizlalás első szakában inkább hustermelésre törekedjünk; e célból a moslékban azon szemes vagy más takarmány mennyiségét emeljük, mely inkább hat a hus-, mint a zsirképződésre; ilyen a savó, lefölozött tej, korpa, árpa, dara stb., s mikor már a kellő mennyiségű hust — mint alapot — előállítottuk, akkor emeljük a zsirképző takarmányt, a tengeri darát, tulsulyra. A hizlalás legvégső szakában pedig csökkenteni kell a savó, lefölozött tej, korpa és árpadara mennyiségét s ezek helyett adjunk tengeri darát, mert ez előnyösebben hat a zsirképződésre, mint az előbbieket. De egészen megvonni nem kell a savót és lefölozött tejet.

Felnőtt sertéseknél kezdhetjük a napi adagot 60 dekagramm dara és 4 liter savó és lefölozött tejkeveréssel; e mennyiségről felmehetünk később 4—5 kgr. dara és 6—7 liter savó és lefölozött tejkeverékig.

Naponta háromszor etessünk. Az etetési időt pontosan meg kell tartani s az etető és itató edények tisztántartására nagy gondot fordítsunk.

Friss vizet és sót folytonosan tartsunk a hizók előtt; a vizet mert szükségük van rá a táplálkozás-hoz, a sót pedig azért, mert fokozza az étvágyat, emésztést és izletesebbé teszi eledelüket.

A sertések fekvő helye puha és száraz legyen. Alomul legmegfelelőbb a száraz homok, mert az magába szívja a nedvességet s így szárazzá és hüvössé teszi fekvő helyüket.

Alkalmas fürdőhelyről is kell gondoskodni: éppen ezért a hizók ólját viz közelében kell felépíteni: ha ez nem volna, úgy gödröket ássunk az ól közelében s azokban friss vizet tartsunk állandóan.

A hizók nyugalmát, különösen közvetlen etetés után, senki meg ne zavarja, mert az a hizás hátrányára van, valamint a nagy mozgás is, de a mérsékelt mozgás nem árt s szükséges is az emésztés fokozására.

Arián Károly.

Az ugarolásról és keverőszántásról.

Ugarolni azért kell, hogy a földet porhanyítsuk, a rajta levő gazokat, gyomokat és gyommagvakat alátémessük. A feltörés által a földet s kivált annak alsó rétegét kitésszük a nap hevének s a nedvesség könnyebb behatásának, miáltal a föld porhanyodik és élenyül, vagyis a levegőből magához szívja azon elemeket, melyek későbbben a vetést táplálják. De legfőbbképpen azért, hogy a felső termékeny réteget, mely a levegővel, nedvességgel huzamosabb idő óta összeköttetésben volt, aláfordítsuk, hogy az elvetendő magvak gyökerei lenyulva, táplálékot nyerjenek.

A jó gazda oda törekszik, hogy az ugarolás és vetés között mentől hosszabb időköz essék, mivel csak így van elég idő, hogy a legutolsó gyommag is kikelhessen és a föld átmeihessen az érési folyamaton.

Mentől jókorabb ugarolhatunk (május vége vagy június eleje) annál mélyebben kell ekevasunkat beereszteni, hogy a barázdák legalább is 10—12 cm. mélyek legyenek, mert az őszi gyökere, ha mélyebbre nem is, de ennyire lenyulik. Már most ha alább nem porhanyos és termékeny a földréteg, a finom és gyenge gyökerek a kemény és sovány talajban megakad a fejlődés is, még pedig rendesen akkor, mikor a növényzetnek legbujabbnak kellene lenni. Tehát az, ki három ujnóra ugarol s csak azért, mert mások is így ugarolnak, ne várjon olyan termést, mint az, ki rendesen ugarol s tudja miért.

Ha trágyáztunk s az ugaron a gyomok jól kikeltek következik a keverés. De ennek megint oly időben kell történnie, hogy az esetleges gyommagoknak, még mindig legyen idejük kikelni s a föld porhanyóssága az időjárás folytán ne menjen át rögökké. Aki május végén, vagy június elején ugarolt, aratás után mindjárt keverhet.

A keverés célja éppen az, mint az ugarolásé, t. i. porhanyosítás és gyomirtás. De ennek van egy mesterfogása is, melynek kevés kigazda jutott a nyomára. Sok kigazda azt gondolja, hogy ha már az ugarolásnál marháját megerőltette és mélyen szántott, most már könnyebben, miért ne tehetné ezt? Nem teheti azért, mert ha megint ily mélyen szánt, a termőréteg megint felül kerül, a barázda közepe pedig ahová a mag kerül terméketlen réteggé marad.

Tehát: ha 12 centiméterre ugaroltunk, célszerűen csak 9 centiméternyire kell kevernünk, mag alá pedig 5—6 centiméternyire. Ily eljárással elér-

jük, hogy táblánk megtermékenyített földrétegből fog állani.

Felcsalagos talán megemlítenem, hogy a cél elérése t. i. porhanyosítás és gyomirtás érdekében, ha szükségesnek mutatkozik, egyéb eszközöket is veszünk igénybe minő a fogasolás, hengerezés stb.

A fő az, hogy a mag rendes időben megtermékenyített és porhanyos földbe jusson.

A száj- és körömfájás ellen való védekezés.

Darányi földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett a vármegyék törvényhatóságaihoz, melyben elrendeli, hogy a ragadós száj- és körömfájás föllépése esetén haladéktalanul zárlat rendelendő el, tekintet nélkül a fertőzött udvarok, vagy beteg állatok számára. A betegség gyorsítása és lefolyása érdekében (ott, ahol egy udvarban több állaton mutatkozott a baj) az átoltás (mesterséges fertőzés) elrendelendő. Hízaladákban és tehenészetekben, melyek el vannak különítve — ez az átoltás el is maradhat. Vészkerületek alakítandók az öt kilométernél közelebb eső községekből, ahol a betegség föllépett. Vészkerületből hasított körmű állat csakis hatósági engedéllyel bocsátható ki, még levágás céljára is. Fertőzött helyről azonnal való levágásra csak fertőzött községek vágóhidjára lehet vinni hasított körmű állatot.

A vadgesztenye mint takarmány.

A vadgesztenye olesó és könnyen beszerezhető takarmány s mivel tápláló értéke igen megközelíti a szemes takarmányokét, méltán érdemel figyelmet a gazda előtt.

A vadgesztenye a szemes takarmányoktól nagyobb víztartalma és sajátságos keserű anyaga által különbözik, mely utóbbi miatt a marha eleinte nem igen szívesen fogadja, de később annál inkább. Etetése frissen felvágva történik s így használják fel közönségesen, de történhetik szárítva is. Szárítása levegőn vagy sütőkemenczében eszközölhető s aztán durván összeaprítva vagy darálva, szálás takarmány vagy répa közé keverve etethető fel. Más előkészítési módja a főzés vagy áztatás. Ez utóbbi célból két-három napig vízben hagyják s úgy fellágyulva kerül azután etetésre. Mindezen módok a gesztenye keserű anyagának kilugozására valók, általuk a takarmány izletesebbé válik s az állatok szívesebben is fogadják. Hasonló célja van a csiráztatásnak is.

Mint póttakarmány különös hizó és tejelő állatainknál érdemel figyelmet; etetésével tömör húst és zsírt nyernek hizóink, a tej pedig, melyet utána nyerünk, kitünő. 1000 kgr. élősulyra hizó-ökröknél 20 kgr., tejelő teheneknél 8—12 kgr., hizó juhoknál 4—5 kgrmot számítanak közönségesen, de ez fokozható is. Ovatossággal kell azonban eljárni, mert ha tulságos mértékben etetjük, könnyen emésztési zavarok támadhatnak, sőt a tej megkeseredése is beállhat; e miatt is tanácsos tehát az áztatás vagy főzés általi kilugozás.

Ha a gesztenyét több ideig el akarjuk tartani, okvetlenül szükséges a szárítás, különben belsőbbjéig penész lepi el s hasznavehetetlenné válik: szárítás után jó ha megdaráljuk; így száraz homárban sokáig eltartható s mint dara baromfiaknak is nyújtható.

Javitgatás.

• MULATTATÓ •

Jánoska megnőtt*).

— Göbéság. —

Ha valaki igen nagyra nő: az is baj, ha nem nő meg: az is baj. Ezt az utóbbit keservesen tapasztalta Simon Jánoska, a Simon Péter bátyám legidősebb fia. Három öcsese volt, mégis őt, a legidősebbet hívták *Jánoskának*.

Az utána következő Pista egy arasznyival, volt magasabb a bátyjánál. Feri másfél arasznyival, Károly a legkisebb Simon fiu két arasznyival multa felül a legidősebb bátyját. Ezek után könnyen elképzelhető, hogy miért maradt Simon Jánoson, a legidősebb Si-

mon fiun rajta a Jánoska név. Vakaróval sem lehetett volna lehuzni róla, de ő próbált, kitartóan küzdött, hogy a kis Jánoskát — Jánosnak nevezzék.

Minél inkább igyekezett, annál inkább nem sikerült. Végre, hogy a falu népe előtt bemutat-hassa az ő becsületes nevét, hát szatócs boltot nyitott. Nem a haszonlesés kedvéért, hanem csupán csak azért, hogy a nevét kiirhassa

Kiesi volt a bolt, de annál nagyobb a czégtábla!... Amekkora deszkát a háztető elbirt, akkora deszkalapra pingáltatta fel a becses nevét, hogy azt meglássa, aki nem vak, hogy arról megtudja a világ, de leginkább a falu népe, miszerint őt *Simon Jánosnak* és nem *Jánoskának* hívják.

Még a bolond is elhiheti, hogy az üzlet teljesen bevált. Oda járt a falu apraja-nagyja vásárolni. De nemesak vásárolni, hanem Simon Jánost, a kis embert — *Jánoskának* szolítani. Szép haszonnal záródott év végével a szatócskodás, de mindez nem elégitette ki a kis Jánoskát. Mit ér a pénz, a vagyon, ha őt örök időkre csak a Jánoska néven nevezik!?

Egyet gondolt és megcsinálta. Az volt a gondolatja, hogy mint legényembert nem is tisztelhetik, de bezzeg másképpen lesz az, ha megházasodik.

Hát megházasodott!...

Csupa bosszuságában elvett egy leányt, aki egy fejjel volt nálánál magasabb. Ezt persze kényszerűségből tette, mert olyan kicsit, mint ő, nem talált. A házasság úgy esett, hogy az üzlet jó forgalma kihozta a ház árát és így az új asszonyt a házába vitte. A nősüléssel egyidőben házasodott is...

Hanem ez sem ért semmit. Mégis csak Jánoskának hívták.

*A »Magyar Herkő Péter« 1903. évi Nagy Képes Naptárából. Ára 80 fillér.

Egy év múlva fia volt.

Ez sem változtatott a dolgon. A Jánoska név örökös akart maradni.

Nőtt a gyermek, szaporodott a család, de a csunya falusi nép csak nem tudott észére térni, nem tudta elgondolni, hogy aki két fiu és egy leánynak apja, az nem lehet Jánoska.

Szomorú napokkal, örökös tépelődések töltötték el a Simon Jánoska szívét. Hiába volt minden egyéb szerencséje, mégis boldogtalan vala. A gond, a tépelődés foglalta el éjjelét-nappalát. Ha valaki esoda módon csak négy ujjnyival megnöveszti, oda adta volna érte minden vagyonát!... Pedig szépen gyűjtött, sokat össze kapart, hogy észre sem vette.

Mikor aztán a kilenczéves fia olyan magasra nőtt, mint az apja, tetőpontjára hágott a Simon Jánoska növési vágya. Minden nap méregette a gyermekeket s mikor látta, tapasztalta a saját magzatja mellett az ő törpeségét, szinte, hogy a guta nem suhintotta meg bánatában.

Ez volt a forduló pont a Simon Jánoska életében. Ezen a napon még csak azt sem remélte, hogy aludni tud. Pedig aludott és álmodott.

Ott aludt a kényelmes családi ágyban egyedül. A felesége a közelben levő ágyban pihent, míg a gyermekek a szomszéd szobában aludtak azon a nevezetes éjszakán. Arra a nagy keserűségre, hogy a 9 éves fia nagyobb nálánál, mélységesen aludott Simon Jánoska és álmodott.

Azt mondja a példaszó, hogy »kövér disznó makulál álmodik« »a szegény ember álmában gazdag«... Simon Jánoska szintén az álmok édes otthonában érte el vágyai netovábbját. De nem történt az olyan egy-kettőre, ahogy mások gondolják. Először Jánoska tündérral találkozott, sokat küzködött, viaskodott, míg elnyerte a tündér ígétét. Mozgott az ágy az álmadozó Jánoska küzdelme alatt, lehullt a takaró, a párna a harez alatt, de végre megtörtént... A tündér egy varázslatára megnőtt, szép magas ember lett a kis Jánoska.

Nem lehetett másképpen. Felébredett örömeiben a kis ember. Az ágyában volt de esoda történt. Előbb megtapogatta magát, nem hitt a valóságnak, nem képzelhette el, hogy az aki az ágyban fekszik: ő legyen! Kinyújtotta a fejét: keménységet érzett. Megtapogatta. Hát az ágy fája volt... A lábát is kifeszíté és a fejével, meg a lábával egyszerre érezte az ágy fáját.

Megtapogatta az ágyat a lábánál is, a fejénél is, aztán önmagának is végre be kellett ismernie, hogy nem álmodik. Ez valóság!

— Jánoska megnőtt! — szólt magában.

A felesége a szomszéd ágyban meghalotta.

— Mit beszélsz?

— Azt, hogy megnöttem! — kezdé boldogan Simon Jánoska. Elbeszélte az ő esodás álmát a tündérral, meg a nagy küzdelmét... A felesége kétkelkedett.

— De bizony Isten megnöttem! — erősíté Jánoska.

— Hogy lehet az?

— Ugy, hogy a fejemmel is, meg a lábaimmal is érem az ágy bütűjét (fáját.) Alig férek el benne!...

Az asszony még kétkelkedett, de Jánoska nem engedte a dolgot.

— Gyujts gyertyát feleség! Nézd meg, hogy igazán megnöttem!

Erre aztán a fejével, meg a két lábával kopogtatni kezdte az ágy fáját. Az asszony nem tudta hamarjában meggyújtani a gyertyát. Hát ez igen furesa volt.

— Csakugyan nem tréfálsz János?

— Nem én! Megnőttem! Éreztem, hogy megnőttem! De mekkorát nőttem?! Oh, jószágos tündér, ki ezt tevéd!?

Az asszony keze reszketett, de végre a hetedik gyufa meggyult, a gyertya lángja fellobogott. Oda jött a Simon Jánoska ágyához csodát látni, megnézni, hogy fejével és lábával a családi ágy bütüjét veri.

De — szent Kleofás — mit látott?...

Jánoska keresztül feküdt az ágyon!!

Azért érte el hát az ágy fáját a fejével-lábával. És ezt a furesa históriát másnap az egész falu megtudta, apraja-nagyja kaczagta. De bizony Jánoska a mai napig sem nőt meg.

Péterfy Tamás.

Júzvilágnál.

A fagy megülte már a föld határát,
Tar ágakon tüfoknyi gyöngyszemek,
Egy vén madár fönn meglebbenti szárnyát
S a hóhelykék hullni kezdenek,
Sűrítő felszél jégbilincset zörget
S csörgő pataknak ajka zárva van,
A jégkezek a mint reája türnek,
Zokog az erdő mély fájdalomiban

Elült az élet szükös kis szobákba,
Hol nyájas arezot tűz világa fest,
Rásüt az agynak ránczos homlokára,
Simit barázdát, gondtelt ércet.
S mi régi multban össze-risszatépté
Édes remények gyöngye szálait,
A sors haragja, önmön tévedése
Se bántja már, mert társa most a hit.

Körül-körül néz, hogy nehéz üdöknek,
Még nincs-e egy-két sötét árnya ott,
S anokák serge tölti in a kört meg,
Mint anyyi csillag mind-mind rá ragyog.
Megindul lelke vágyai nyomába,
Aranyhimes pilléket üz szeme,
Előtte rétek száz meg száz virága —
Hogy egyszer ismét gyermekké leve!

Jár uj mezőknek tarka szép virányin,
Körülte zöld gyepek, losecsanó habok,
Aranyveret a fáknak sudar ágin,
Csodás napkelte, röppenő dalok.
S míg ring a lelke könnyü esolnakában,
Csüng sok tavasznak vidám kék egén,
Csendül egy hang az aprók táborában:
Csakhogy lehetnék egyszer már nagy én!

Mikéntha egy ezüstengetyü szólna,
Cseng, bong a lég a kis szobába benn,
Az ajkak is megnyílnak mind mosolygva:
Mért lennél nagy te drága gyöngyszemem?
A kis fücska nem szól, csak tekintget —
Szülőire meg nagyapó felé,
Szemsugarából ver szavára himet —
Ha mindenikök jól megértené!

Csak lenne nagy s erős, dolgos kezére,
Be kedvvel járna, tenne mindenütt,
A szorgos munkán hadd pezsegne vére,
Csak megoszthatna gondot és terüt.
S piros nyílt areza édes titkot árul,
Látszik a többi villogó szemén,
S beszédbe olvad soknak ajakárul:
Csakhogy lehetnék egyszer már nagy én!

Meg-meglobog a nyájas tűz világa
És mutat boldog, vágyó arezokat,
S ezeknek egy-egy szökkenő virága
Küzdést feledtet, napi gondokat.
Künn szél süvölt s pataknak ajka hallgat,
Mezők határa néma, bus, havas,
Szívekbe benn rászáll az égi harmat
S ölelkezik a Nyár, Tél és Tavasz.

Tarcsafalvi Albert.

Apróságok.

Székely táncszók.

— Gyűjtötte Péterfy Tamás. —

A menyecske drága fecske,
Nem rug, nem döf mint a kecske.

Sári, Sári, salavári,
De szeretnéia veled járnai.

Elment a pap dinyelopni,
Elfelejtett zsákot vinni,
Vitte, vitte, le-le tette,
S amíg vitte, mind megette.

Szebb a papné mint a pap,
Mert a papné esókot ad.

Elment a pap szilva lopni,
Elfelejtett karót vinni,
Kihuzta a pipaszárát,
Azzal verte le a szilvát.

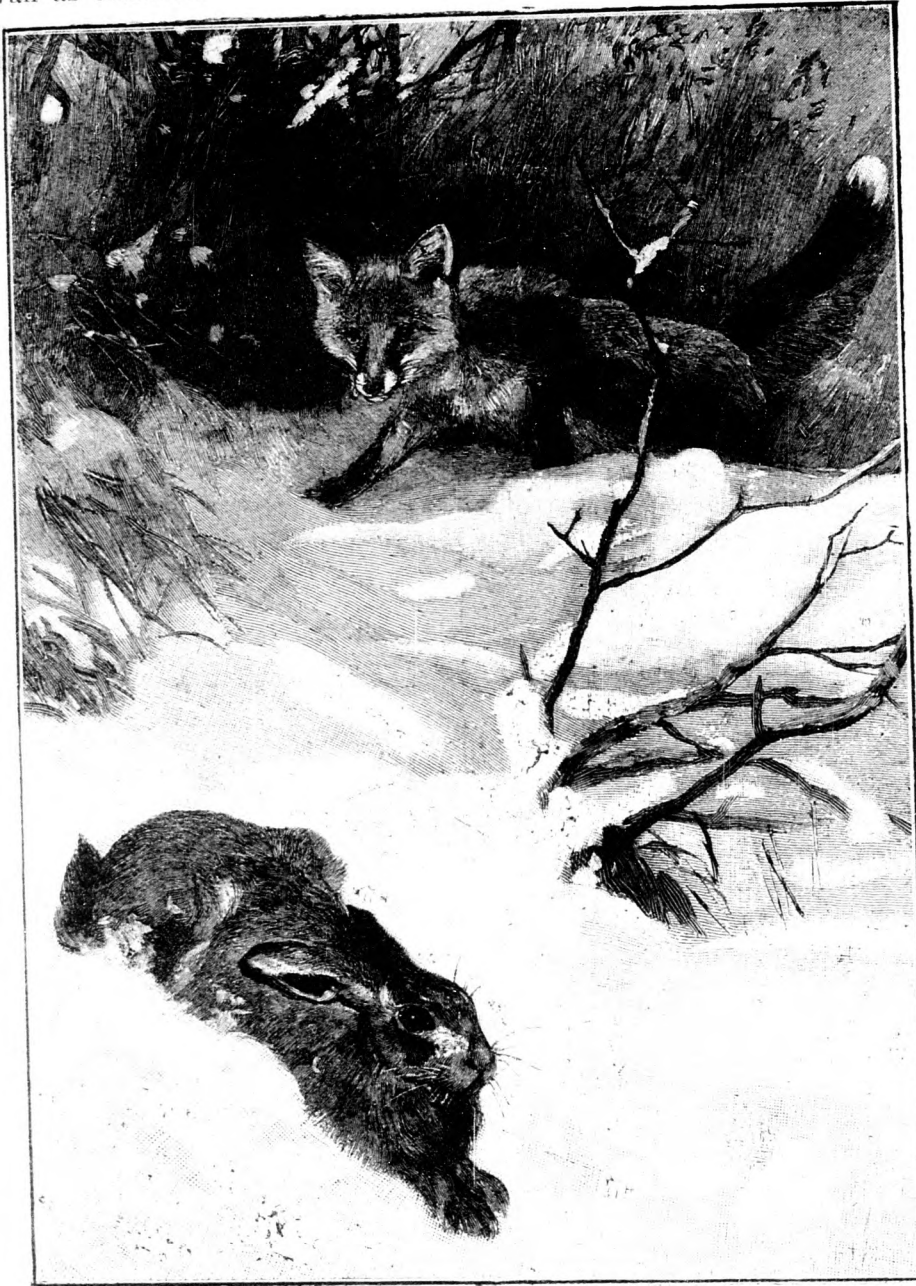
Atos-falva, Szent-István,
Most bucsuzik Szőcs István,
Voltam olyan papotok,
Amilyen bért adtatok.

Száraz bükfa tekenyő,
Ez a kislány menendő,
Hop! dirnó, hop!
Káka terem a nádon,
Föstök van az orezádon.

Mája, Márkod, Magyarós,
A kepével mind adós.

Juniusba jó idő van,
Kizöldel a fü.
Az én rózsám nekem való,
Karesu termetü!

Tul a vizen zabkéve,
Neked rózsám mi kéne? (Csókot kínál.)

A tapsifüles és a vén ravasz.

Kitalálta. A kataszteri fölmérés köréből egy füzetre való adomát gyűjtött össze Secans s kiadta nyomtatásban. A tréfás jelenetekből közöljük a következőket:

A főmérnök urral történt ez az eset. Biróság elé volt idézve valami ügyben tanunak. A bíró az általános kérdések során a többek közt kérdezi:

— Nős vagy nőtelen?

Nem szól erre a főmérnök semmit, csak egy nagyot sóhajt.

— Tehát nős! — véli a bíró.

Tandijmentes. Felülvizsgálaton van a központi felügyelő ur.

A fiatal növendék úgy áll előtte, mint a ezövek. A központi felügyelő ur azonban dühös; szidja, mint a bokrot, különösen az írása nem tetszik neki.

— Hát ez is irás! mi?! ez macskakaparás! Maga is visszakérhetné tanítójától a tandíjat!

— Nem lehet, nagyságos uram! Mindig tandijmentes voltam.

Onnan lopnak, a hol van. Aradon színészek, ujság-írók között üldögélt a jó Dankó Pista és a mikor már kezdett jókedvre derülni a társaság, kivette a hegedüt a cigány kezéből és eljátszott rajta egy szépséges nótát. Aztán büszkén mondta:

— Fiuk, ez az én új szerzeményem!

Barna Izsó, a Népszínház karmestere, aki Aradon időzött akkor, be akart nyitni a vendéglőbe, a mikor az ajtóban megállította a szép és új dallam. Gyorsan elővette a noteszét és lekottázta hovenyészve a nótát, aztán jámborul odament az asztalhoz. Per

— Igazán te csináltad? . . . No né! Még öt perc előt esküt mertem volna tenni rá, hogy én csináltam! . . .

A családi ünnep. Czegléden volt a felügyelőség. Egy nap beállit a felügyelőhöz a személyzet összes fiatalsága és szabadságot kér egy napra Kecskemétre.

— Hát mi van Kecskeméten? — kérdi csodálkozva a felügyelő.

— Családi ünnep D.-nyéknál! — feleli az egyik.

— Micsoda családi ünnep?

— Disznótor. kérem szépen!

Dervisek imája.

sze nagy gaudiummal fogadták a pesti kollégát és vacsora után Barna Izsó is kivette a cigány kezéből a hegedüt és diadalmas arcczal mondta:

— Hallottátok a legújabb nótámat?

Még Dankó kérte legjobban, hogy játszsza el nekik. Barna Izsó álla alá szoritotta a hegedüt és eljátszotta hűségesen azt a nótát, a mit Dankótól hallott az imént. A jó Dankónak elborult az arca.

— Ezt te csináltad?

— Persze, hogy én!

A jó Dankó Pista hosszan belebámult a Barna Izsó szemébe és fejszóvalva mondta:

Képeinkhez.

Javitgatás. Az az ördögös Pista gyerek nagyot esett és a harisnyája elszakadt a térdénél. Lett ijedelem, hogy most az apja elveri érte a kis betyárt. A nagy bajban a szomszéd leánya, a kedves Rózsika segítette ki a Pista gyereket. Megvarrta a harisnya festést, de volt is bámulója a műtétnek. Ott van a javításnál az utzaggyerekek egyrésze, figyelemmel kísérik a munkát és azt gondolják okos — gyerekeszszel, hogy majd, ha a harisnyájuk elszakad, ők is a Rózsika nénihez jönnek javítani.

A tapsifüles és a vén ravasz. Rókakoma nem válogatós az ebédjében. Ha nincs libapecsenye, jó

a nyul is. Meglesi óvatosan, ravasz fortélyllyal a tapsifülst és ráugrik a félénk állatra. Föllakmározza, de éppen elég is egy napra a zsákmány. Képünkön a kémlelésnél van a vadász-állapot. A tapsifüles ostobán várja az ellenséget. Bizik a futóképességében, pedig kár, mert a rókakoma felesége, a rókáné o.t a tulsó oldalon les. Ha elugrik, akkor ott csipik nyakon, de megcsipik, ha előre elnem menekült.

Dervisek imája. Az angol király koronázása alkalmával a világ minden részéből gyűltek össze emberek, minden vallás szokása szerint imádkoztak az angol királyért. Képünkön az indiai dervisek imáját mutatjuk be, a kik mohamedánok. Nem mentek be London városába a részükre rendelt palotákba, hanem a mezőn sátrat verve mulatoztak a koronázás alkalmával és imádkoztak napjában többször, miként képünkön is látható.

Eltalálta.

András gazda: Mi fenéért adnak olyan kis pakli dohányt a boltba?

Estan gazda: Én már gondolom.

András gazda: Ugyan mért?

Estan gazda: Hogy több fogyjon!...

Számrejtvény.

- 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, Bolt, kereskedő nélkül.
25, 26, 6, 27. Ha zöld, de majd megkékül.
14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21. A földmives háza, földje.
28, 11, 13, 22, 10. Malaczhang, de ne félj tőle,
12, 29. A négy évszak együtt véve.
1—28. Ezt olvasói részére
Karácsonykor, kik járattják
Adja a „Független Ujság”.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1902. november hó 16.

A „Független Ujság” 44 számában közölt talány megfejtése

Halottak napja.

Helyesen fejtett k meg: Pestaloty Ilonka, Kallós Irma, Nagy Mariska, Kalmár Emma, Joó Istvánné, Balázs Péterne, Lebar Mátyás, László Endre, Szabó Elek, Lenner Imre, Bogyo János, Bozár Báni, Fekete An al, Bank József, Nagy Márton, ifj. Szathmáry Sándor, »Mátyásbalmi kör«, »Tiszapolgari kath. olvasó kör».

A sorshuzásnál Szabó Elek (Halmos) neve jött ki elsőnek, kinek a kifizőtt jutalomdíj gyanánt »Jókai Mór» »Rab Rábi« című regény kötetét küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Slárku István urnak. A tizedes == szakaszvezető, tehát ennek a nyugdíja jár a negyve nyolczas tizedesnek — **Telkes István** urnak. Szőlővenyigét Magyarországra egyáltalán nem szabad sehonnán sem behozni. Az erre vonatkozó földmivelésügyi miniszteri rendelet még 1892-ben jelent meg és így szól: „Szőlőnövényt (szőlő ökét), gyökeres és sima szőlővesszőt, száraz és nvers venyigét egészben vagy darabban, szőlőlevelet külföldről behozni vagy hazánkba átvinni tilos. E tilalom *Ausztria* és *Horvát-Szlavonországok* irányában is fenáll.” Kivételt ezen rendelet alól semmiféle formában sem engedélyez a földmivelésügyi miniszter. — **Seres Pál** urnak. Kender alá közép-kötött talajra legmegfelelőbb műtrágya 150—200 kg. szuperfoszfát 80—100 kg. chilisalétrom homokos talajra ezenkívül még 20—75 kg. 4°/₆-os kálitrágya is alkalmazandó. — **Sóss Mihály** urnak. Éppen ugy, miként az elmúlt évben, a „Független Ujság” minden előfizetője teljesen ingyen egy naptárt kap, mint karácsonyi ajándékot. — **S. P.-né Sz. Ha om.** Boocsásson meg, de családi ügyekbe nem avatkozhatunk a legjobb akarattal sem. Erre mondja a magyar példaszó hogy „mindenki a maga háza előtt seperjen!” — **A bor cukrozásáról.** Többen tettek kérdést, tehát bővebben foglalkozunk ezzel a mindennapi kérdéssel lapunk hasábjain. — **Gyöngyös János** urnak. Azt a lüzetes regényt ne rendelje meg, mert abból jót nem tanul, aki olvassa. Egyik gvikosság a másik után, minden oldalon rémes esetek, borzalmas dolgok összeférelve a nép bolondítására és kizsebelésére. Aztán nem olesó mulatság, mert 150—200 lüzet van egy ilyen ponyvában, ami 15 fillérjével annyiba kerül, hogy a legdrágább képes magyar lapot járathatja érte. A könyvtárberendezést lezezészerűbb Vass József könyvkereskedőnél (Budapest, VII. Erzsébet-körut 38.) beszerezni. Tessék árjegyzéket kérni onnan, mert ez semmibe sem kerül.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. november 8 a.

Babona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 14:00—15:20
K. Rozs 11:30 K-tól 12:50 K-ig. *Árpa* 11:40 K-tól 11:80 K-ig, jobb minőségű 11:20 K-tól 15:60 K-ig. *Zab* 12:20 K. *Tengeri* 11:40 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25:80	24:80	23:80	23:00	24:40	21:60	22:40	17:80	11:80

Buzakorpa tinom 8:50 K, durva 8:70 K.

Egyéb magvak mák 25—28 K 1 q., bab fehér nagyszemű 16—40 K, aprószemű 24—32 K, tarka 20—20:00 K, lencse 28—43 K, jorsó héjas 28—32 K, lóhere 46—56 K, luczerna 64—66 K. **Daltaczim** 26:00—28:50 K.

Takarmányvasar. Réti széna 540—760 fillér, mubar 680—780 fillér, zsupszalma 340—390 fillér, alomszalma 280—290 fillér.

Juhvasar. Belföldi hizlalt ürű 35—40 K.

Sertésvasar. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 112—113 fillér, 260—280 kg.-mos 111—112 fillér, öreg 300 kg.-on tulı 104—105 fillér, szerb 111—118 fillér.

Marhavasar. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 66—73— középminőségű 52—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—50—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—60:00, magyar tehén középminőségű 44—68:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—65—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbia bivaly 30—50—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfi vásár. Tyuk páronként 2.40—2.80 K, csirke 1.10—1.70 K, káppan húzott 3.00 K.—7.20 K. Rucza 2.60—3.00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4.40—4.60 K.

Tojás alföldi 72—74 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4.40—4.80 K.

Tejtermékek. Tavaj 2.40—3.00, tejföl 64—76 fillér literenként, főzővaj 56—80 K, tehénturó 16—20 fillér kg.-ként.

Zöldseg. Sargarépa 100 kötés K. 0.00—0.00 1 q 16.00—17.00 Petrezselyem 100 kötés 00—0.00, 1 q 14.—18.—, zeller 100 drb 1.00—1.60, karalábé 1.40—2.00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6.00 q 6.00—20.60, foghagyma 30—32.—, vörösrépa 100 drb. 1.60—2.00, fehérrépa, fejeskáposzta 30.00—32.00—, kelkáposzta 100 drb 4.00—8.00, vöröskáposzta 00—00.—, fejessaláta 6.00—1.60, kötött saláta 0.00—0.00, burgonya rózsza 1 q 10.40—11.60. sárga 10.40—16.80.

A ki birtokára

jelzálog-kölesönt

akar felvenni, forduljon bizalommal

a Kiszirtokosok Országos Földhitelintézetéhez

Budapest, V. ker., Géza-utca 2. szám. (Saját ház).

Az intézet e yaránt ad nagy és kis jelzálogos kölesönöket, **főcélja** azonban, hogy a **közép- és kiszirtokosokon** segítsen. Ezért **kölesönöket** már 3000 koronától kezdve ad.

A ki sulyo-kamatot fizet tartozása után, az intézet olesó köleső-nével segíthet terében. Az előző hitelezőket az intézet a kölesőből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a kölesönkörtüli teendőt ellát.

Kölesönök a földbirtok fele értékéig 15, 22, 25, 33 $\frac{1}{2}$, 34 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek.

Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölesönt fel nem mondhatja, az adós a onban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti.

Az intézet jelenleg 5%-os és 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevél kölesönöket ad s 5%-os kölesönök minden levonás nélkül

készpénzben

fizettetnek ki.

A kinek kölesőre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levele bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Pesti Hengermalom-Társaság Alapított
1839.

Budapesten.

Alapított
1839.

Magyarország **legelső** műmalma. Minden kiállításon, a melyen részt vett, a **legmagasabb kitüntetések**et nyerte el.

A **Pesti hengermalmi liszt** a legszebb és legjobb magyar liszt, mindig **egyenlő** kitünő minőségben.

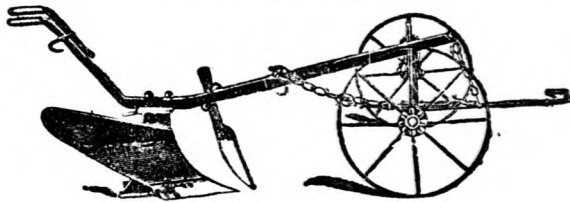
Figyelmeztetés: A Pesti hengermalmi liszt-hez elegendő mennyiségű, de nem nagyon meleg vizet kell keverni, (többet mint más liszt-hez), a tészta igen jó erősen kigyurandó és hosszabb ideig pihentetendő, s csak ha tökéletesen megkelt, kell azt jól át-fütött, de nem tulforró kemenczébe rakni. A több munkát és tüzelést bőven téríti meg a **több, szebb és jobb** sütemény.

A ki olyan helyen lakik, a hol a Pesti hengermalom gyártmányai lisztelárusítóknál egyáltalában nem vagy megbízhatóan nem kaphatók, az dara-, liszt és korpa szükségletének beszerzése vegett egyenesen a malomhoz forduljon.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapesten, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu **aczélekéi**, és **talajművelő eszközei** elismert elsőrangú gyártmányok.**MELICHÁR FERENCZ**

kizárólagos vetőgépyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

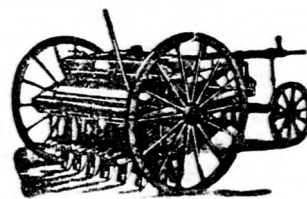
„Unicum Drill“ **sorbavető gépek**

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitünően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmetve.

— 1901. évi forgalom 26,000 bál. —

Felhivjuk

a t. cz. **gazdaközönség** figyelmét

a **budapesti** gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen **julius és szeptember** hónapokban tartatnak meg.

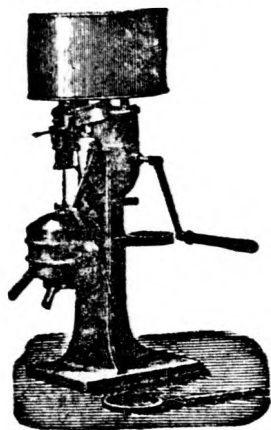
Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverés” vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat**HELLER M. S Társa**

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

V V A POZSONYI II. MEZŐGAZDASÁGI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON V V

DISZOKLEVEL legnagyobb kitüntetés.

„SIEGENA“

név alatt kerül ezentúl forgalomba a „MÉLOTTE“ rendszerű jelentőleg legjobb és legolcsóbb

tej-fölözőgép
(Magy. szabad. 20232. sz.)

mely

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

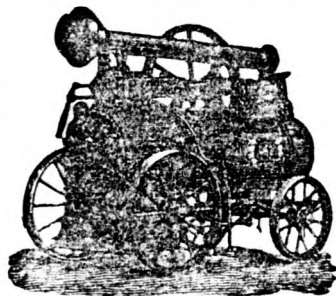
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejgazdasági gépek.

A magyar kir. államasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcseplőkeszletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz. II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

Erkölcsei támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítási alap:	
Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módoszatok szerint.

Az üzleti eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselemből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. utján. Terképek, tervzetek, alaprajzok photolithografikailag legszébben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal, —

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal, —

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb —

Műtrágyaféléket, azonkívül —
Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben szállít a —

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

Patna üzem- és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)